

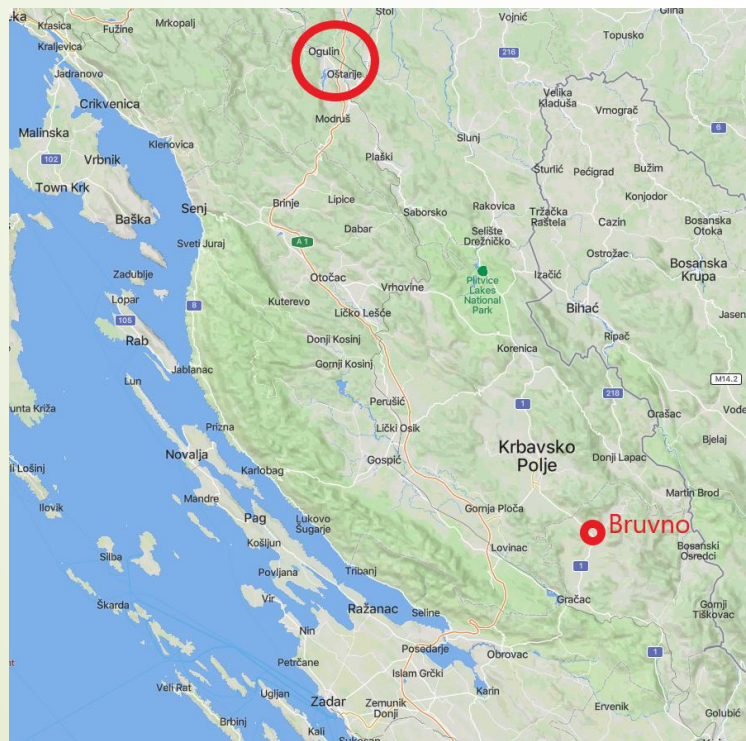
Fran KURELAC

Hrvatski jezikoslovac, književnik, knjižničar, učitelj, predavač, govornik, pisac proglaša, sakupljač narodnoga blaga i narodnih jačak i prevoditelj

(*1811.-†1874.)

Fran KURELAC
(*1811.-†1874.)

- ditinstvo
- obitelj
- materinski jezik

- Fran KURELAC se je rodio 14.1.1811. u Bruvnu na Krbavi u Liki (HR).
- Njegovi roditelji su bili: otac Ivan KURELAC i majka Rozalija rođ. Stošić, ki su bili rođeni u Ogulinu.
- Njegov materinski jezik je bio hrvatski govor ovoga kraja, ča znači ikavsko-ekavski dijalekt čakavskoga narječja, neovisno jeli se govori ča ili kaj.
- „Starinom Ogulinac,a rođjen u Bruvnu na Krbavi“
F.Kurelac:Recino koju(*Karlovac,1860.*)
- S obiteljiom je živio med ljeti 1829-1830 u Oštariji, kamo se je bio redovito vraćao do ljeta 1833.

Fran KURELAC (*1811.-†1874.)

- hrvatski govor stanovništva Ogulinsko-modruške udoline
- Ogulinsko-modruški govor je bio materinski jezik Frana KURELCA.
- oštarski govor i Fran KURELAC

Izvori:

M.Perušić: Rječnik čakavskoga narječja sela Mihaljevići kraj Oštarija(1993.)

S.Vulić: O GOVORIMA U OGULINSKO-MODRUŠKOJ UDOLINI POTKRAJ 20. I POČETKOM 21. STOLJEĆA NA PRIMJERU GOVORA OŠTARIJA(2010.)

I.Mihaljević: Fran Kurelac Starinom Ogulinac, nakratko Oštarać(2022.)

- Oštarski je govor ki ima neke imenice, ke pripadaju i gradišćanskohrvatkomu govoru:

- čizma,
- ruška,
- družica,
- godina (kiša),
- kebar (hrust),
- kreljut (krilo),
- lapat (njiva),
- Vazam (Uskrs),
- viška (vjaštica),
- kaštiga (kazna),
- betežan (bolestan),
- pašćit (žuriti se),
- popast (uhvatiti),
- sranit (sakriti),
- vrc (staviti), itd.

Fran KURELAC

(*1811.-+1874.)

- Školovanje, prijatelji i suradnici
  - Osnovna škola
    - Švarča-Karlovac (njemački)
    - Rakovec (hrvatski)
  - Gimnazija
    - Karlovac
    - Štajerski Gradac/Graz
    - Zagreb
  - Sveučilišta
    - Beč (talijanski i francuski jezik /1833./)
    - Požon (Liceum /1834./)
    - Budimpešta /1835./
    - Praga
- U Štajerskom Gradacu/Grazu upoznaje mladoga Ljudevita Gaja
- U Požonu upoznaje slovačke i češke slaviste, kao: Ján Kollar, Fr. Palacki, P.J. Šafarik i grofa Janka Draškovića i zastupnika Ugarskoga sabora i studente.
- U Peštu je išao zajedno s mladinom, ka je slijedila J. Kollara.
- U gradu Krumlov (CZ) je popisao i klasificirao 25 000 knjigov u knjižnici kneza Adolfa Schwarzenberga
- Nakon toga je bio kratko u Pragu i onda u Beču.
- 1842. prvi put pohadja zapadougarske (gradišćanske) Hrvate
- 1846. – 1848. drugi put pohadja zapadougarske (gradišćanske) Hrvate.

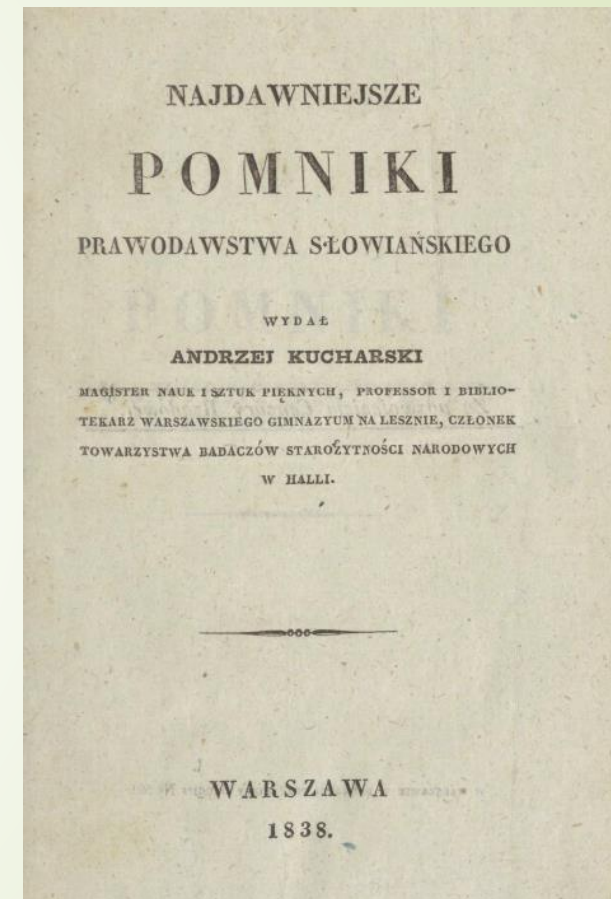
- Ostali sabirači hrvatskih narodnih jačak

Andrzej Franciszek KUCHARSKI
(*1795. - †1862.)

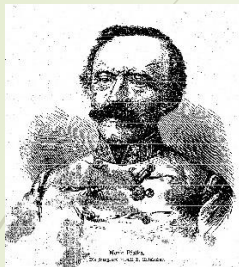
poljski filolog, slavista,
etnograf, bibliofil i sakupljač
hrvatskih narodnih jačak

- Krajem ljeta 1825. ga je kao mladoga učitelja poslala Varšavská „Komisya wyznań religijnych i oświecenia publicznego“ na potovanje po slavenski krajina i regija, ča je uključivalo i pohod Nimške, Austrije i Italije, da studira slavenske literature i dijalekte. Ov njegov istraživački put je durao 5 ljet dugo i u to vrime je poiskao i mnoga hrvatska sela u našoj regiji. Poznato je da se je bio Kucharski, kad se je vraćao iz Budimpešte u siječnju 1828. u Beč, nastanio na nekoliko misec u jedno hrvatsko selo, kade je produčavao dijalekte "austrijskih(gradišćanskih)" Hrvatov. A.F.Kucharski je bio prvi i najstariji poznati sabirač hrvatski narodnih jačak.
- Njegov posjet u naši kraji potvrđuju i dvi njim zabilježene narodne jačke, i to: „*Kad si na placi sidila*“ i „*Tovaruši moji mene srce boli*“.

Izvor: T. Lewaszkiewicz: *Podróż naukowa Andrzeja Kucharskiego po Słowiańszczyźnie odbyta w latach 1825-1830. Poznań.*

- Ostali sabirači hrvatskih narodnih jačak

Moric FIALKA (*1809. - †1869.)

češki časnik austrijske vojske,
novinar i sakupljač hrvatskih
narodnih jačak

- U ljeti 1838.-44. se je počeo zanimati za gradišćanske Hrvate, njihov jezik, kulturu i običaje. U ovi ljeti je i pohodio veći broj gradišćansko-hrvatskih sel.
- Svoja istraživanja za kulturu gradišćanskih Hrvatov je publicirao u ljetu 1842. nekoliko puta u češkom časopisu KWĚTY u Pragu. Iz njegove zbirke je bilo u časopisu KWĚTY ukupno publicirano deset hrvatskih narodnih jačak.
- Izvan prezentacije hrvatskih narodnih jačak u svoji članki piše za povijest, narodnu nošnju, jezik i položaj ondašnjih gradišćanskih Hrvatov.
- F.Kurelac je M.Fialku pohodio u Bečkom Novom Mjestu.

Národnj pjsně Horwátů w šopronské stolici kráľowstwj uherského.

(Od Katiee Klementiceve wa Oslipu)

Pošali¹⁾ mi mili nek jeden vesel glas,
Da mi se usuši od suzie muoj obraz,²⁾
Dosli³⁾ sam te ljubil, kot pejala⁴⁾ ruožicu;

¹⁾ Pošli. ²⁾ od slzj mág obličeg. ³⁾ posnd. ⁴⁾ gako wčela.

Strad¹⁾ eu te ostavit koto siroticu.
Poj nek²⁾ z Buogom Klinčac, z drugum valjubavi,³⁾
A z mjene ruožice nikdar se nezabi.⁴⁾
Jur⁵⁾ sam si ruožica cudakrat⁶⁾ mislila,
Bi li bolje⁷⁾ bilo, dalb⁸⁾ te ostavila.
Jur bi te ruožica ziz⁹⁾ sèrca pustila,
Dab' ti nek ruožica neb' rado widila.
Poj nek z Buogom Klinčac, kamo ti je drago;¹⁰⁾
A k nam nedohajaj,¹¹⁾ kad nij¹²⁾ vašim pravo.¹³⁾

(Od Anne Nemetove wa Cikleži)

Snoc¹⁾ sam kasno²⁾ stala na širokoj placi³⁾,
Čula⁴⁾ sam ja ruoža žene pominati.⁵⁾
Se⁶⁾ za me tēr za te, mило sèrce moge;
Da ćeš mi ti proiti med mlade vojštjane.⁷⁾
A komu ćeš mili mene ostaviti?
Momu otcu, majki, sestricam i brateom?
Kad ideš ti mili na tužnu vojniču,
Zami⁸⁾ meni snobom⁹⁾ mladu divojčicu.
Ča¹⁰⁾ budeš ti mila tam z manum¹¹⁾ činila?
Ako ti ja budem nek košulje prala.
Mila duša moja, onde vode niž¹²⁾ nije!
Suze eu tuočiti¹³⁾, vode dust jimatī.
Mila duša moja, onde saponā¹⁴⁾ nije!
Moje biele ruke bieli sapuon budu.
Kadi budeš mila, bielo ruho¹⁵⁾ sušit?
Tabori, tabori, na bumbačnoj¹⁶⁾ šnuri.
Kadi budeš mila, bielo ruho piglat?
Tabori, tabori, na cesarskom stoli.

Komu zde nenapadá naše: „Bude wogna, bude“?!
Podiwuň a hluboký sauhlas vzdálených kmenů slowan-
ských se w té pjsni gewj; nenj to wšak předklad; též
nápěw gest giný.

- Ostali sabirači hrvatskih narodnih jačak

Stanko VRAZ (*1810. - †1851.)

hrvatski i slovenski književnik,
ilir i slavist, kritičar, prevoditelj,
i sakupljač hrvatskih narodnih
pjesam

- F. Ks. Kuhač za njega govori da je jedan od utemeljiteljev hrvatske folkloristike.
- U tretoj knjižici KOLA iz ljeta 1843. u članku „Narodne pjesme Hàrvatah“, kade opisuje „pleme Hàrvatsko“ je publicirao i **šest narodnih jačak iz Austrije i Ugarske.**
- S.Vraz u ljetu 1843. u „KOLU“ piše: „Ime hàrvatsko proteže se na vārlo različite grane jugoslavenske. Hàrvatsko ime vlada po čitavom provincialu i granici hàrvatskoj, kao i po Primorju, Istrii, Dalmaciji i jednoj strani Bosne, Ugarske, Austrije i Moravie.“

III. Iz Austrie i Ugarske.

1. Tuge.

(Iz dolnje Austrie.)

Tuge moje tuge!
Da su moje tuge,
Kak su tuge druge!
Ali moje tuge
Jesu jako teške.
Kad bi samo male
Na kamen spadale,
Kamen bi razbile
Na makovo sime.

2. Dragota pogleda.

(Iz zapadne Ugarske.)

1. Imala sam pèrsten — ziz¹⁾ zelenim okom,
Zel mi ga j' moj mili — večer pod ublókóm.
2. Ča neznáš ti, mila, — ča s' rekla na veži,²⁾
Da ti moja ljubav — 'se na sèrci leži.

¹⁾ Ziz, s (cum). Dvostručenja praepozicije s nalazi se i u Bugarskom i rezianskomu narječju. Isto tako nalazio sam ga do dva — triput u nar. pjesmah sàrbske grane. (Vidi Fu-kove Nar. pjesme srbake, knj. I str. 303: »Otale se Jovo podigao, i sa s njime sestrice Jelica itd.«) —

²⁾ Veta, Vorhalle, u Štajetu priklet, onaj prostor u kući, što stoji između sobah i glavnih vratah od kuće. Slavenci vele trim ili vajet.

- Ostali sabirači hrvatskih narodnih jačak

Izmail Ivanovič SREZNJEVSKIJ
(*1812. - †1880.)

ruski i ukrajinski slavist,
sakupljač hrvatskih narodnih
jačak

- Tri ljeta dugo je putovao po zemlja, kade su živili slaveni, uključujući kako Hrvatsku tako i naša sadašnja i ondašnja gradišćansko-hrvatska sela. Upoznavao se je s mjesnim govori i folklornim tradicijama ter je postao prvi doktor slavistike u Rusiji. Od 1842. je bio profesor harkovskoga, a od 1847. sanktpeterburškoga sveučilišća.
- U našem kraju je rado pohadjao hrvatska sela i Hrvate, ča je i zabilježeno, i tako je 23. travnja 1842 u okviru svoga istraživanja pohodio i Hrvatski Jandrof.
- Dvi jačke, i to: „Trava zelena“ i „Kad si na placi sidila“, ku je zabilježio, kako sam piše u Jurskoj biškupiji. su izašle i u knjigi P. J. Šafárika „Slovanský národopis (Slavenska etnografija)“ u Pragu (CZ) u ljetu 1842.

3.

CHORWATSKÉ TUŠE.

(Z Rakéské diocese.)

Kad si na placi sidila,
Lipa se mi si vidila :
Čruij' oti, bjálo lice,
Sidila si kut ¹⁾ ruotica.

Strad ²⁾ tju se otjájat ³⁾
Na seljáni vrtljác ⁴⁾,
T'ar tju si pogljádat
Za drugu ruoticu.

Sam si nakanila
Na duge ljubiti ;
Ali strada vidim,
Da nemore biti.

Miloga sjimala,
Ljubit ga neznala ;
Dab' ga strad jimala,
Ljubit bi ga znala.

Stop'ar sam počala
Na višinu rasti,
Ur morem ⁵⁾ nositi
Tuge na srdačke ⁶⁾.

Srce moje, srce,
Nehodi na sunce ;
Ar tješ se usušit
Kot o lozi ⁷⁾ drivee.

(Sreznjevský.)

1) jako; 2) nyní; 3) jiti; 4) nahrádku; 5) již musím; 6) tak, mi srdački; 7) jako v lese.

- Ostali sabirači hrvatskih narodnih jačak

Ivan KUKULJEVIĆ SAKSINSKI
(*1816. - †1889.)

hrvatski povjesničar, književnik
i političar, sakupljač hrvatskih
narodnih pjesam

- Od 1835. ljeta je služio u dvorskoj gardi u Beču, ljeta 1836. je postao časnik, a ljeta 1840. su ga premjestili u Milano (IT).
- Ljeta 1837. je postao suradnikom Lj. Gaja, pisao je u „Danici“, bio je jedna od vodećih osobov hrvatskoga narodnoga preporoda.
- U ljetu 1848. je dao poticaj na saziv Slavenškoga kongresa u Pragu (CZ).
- Bio je predsjednik Matice hrvatske (od 1874. do smrti)
- Njegov interes za hrvatsku narodnu pjesmu i narodnu jačku se more izviditi i u njegovoj knjigi: „PĚSME Ivana Kukuljevića Sakcinskoga S dodatkom narodnih pjesamah puka hrvatskoga, Zagreb 1847“. U predgovoru dodatka on u knjigi piše: „**Nitko do sada nepobrinu sakupiti pjesmice pučke po zelenih livadah i po visokih gorah hrvatskih. Nitko nepomisli na to, da pobere duhovno cvjetje puka našega, pa ga uplete u věnac ostalih pjesama slavjanskih. Samo puk koj pod imenom hrvatskim žive, kraj mora jadranskoga i tamo kraj řekah Kupe, Save, Drave, Taje, Lajte i Morave, u državi hrvatskoj, ugarskoj i austrijskoj, nije mogao sve do sada naći muža, kome bi bio pověřio duhovno blago svoje.**“. U ovoj maloj pjesmarici su zabilježene i narodne jačke gradišćanskih Hrvatov.

173

Děvojka se razgovara s bratovimi konji.

(Iz Cverndorfa u Austrii.)

Jelena, Jelena, jabuka zelena!
Jošće nisi zrela, niti si juvena,
Neg ti budeš zrela, v pravi čas trgana.
Pod njom raste trava ditelina,
Nju je žela jedna mlada divojka,
Mlada, mlada lipa jedna divojka.
Ča j' našela pred konje je vrgla:
Jiče! piče! moga brateca konji!
Zutra vam je daleko put putom,
Momu brateu noste jubnu jubavku,
Našej majki jednu lahku lahkotu,
Našem čački jednu dobru dobrotu,

I. Kukuljević Sakcinski: „PĚSME Ivana Kukuljevića Sakcinskoga S dodatkom narodnih pjesamah puka hrvatskoga, Zagreb 1847“.

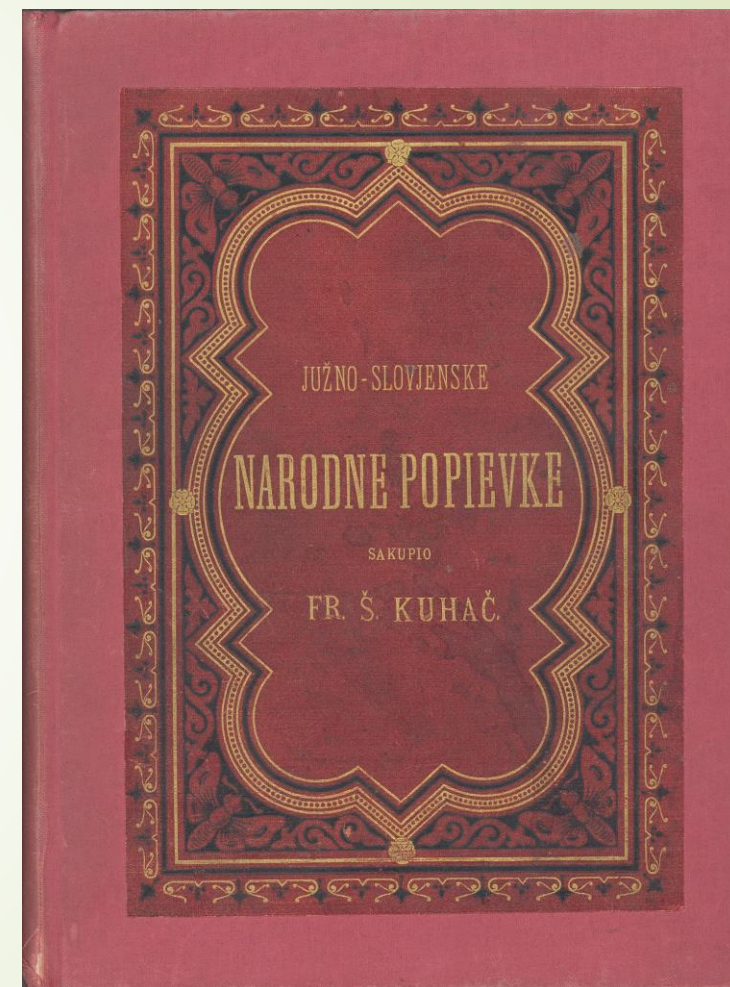
- Ostali sabirači hrvatskih narodnih jačak

Franjo Ksaver KUHAČ (*1834. - †1911.)

hrvatski glazbeni pisac
i povjesničar, melograf, folklorist,
etnomuzikolog i skladatelj

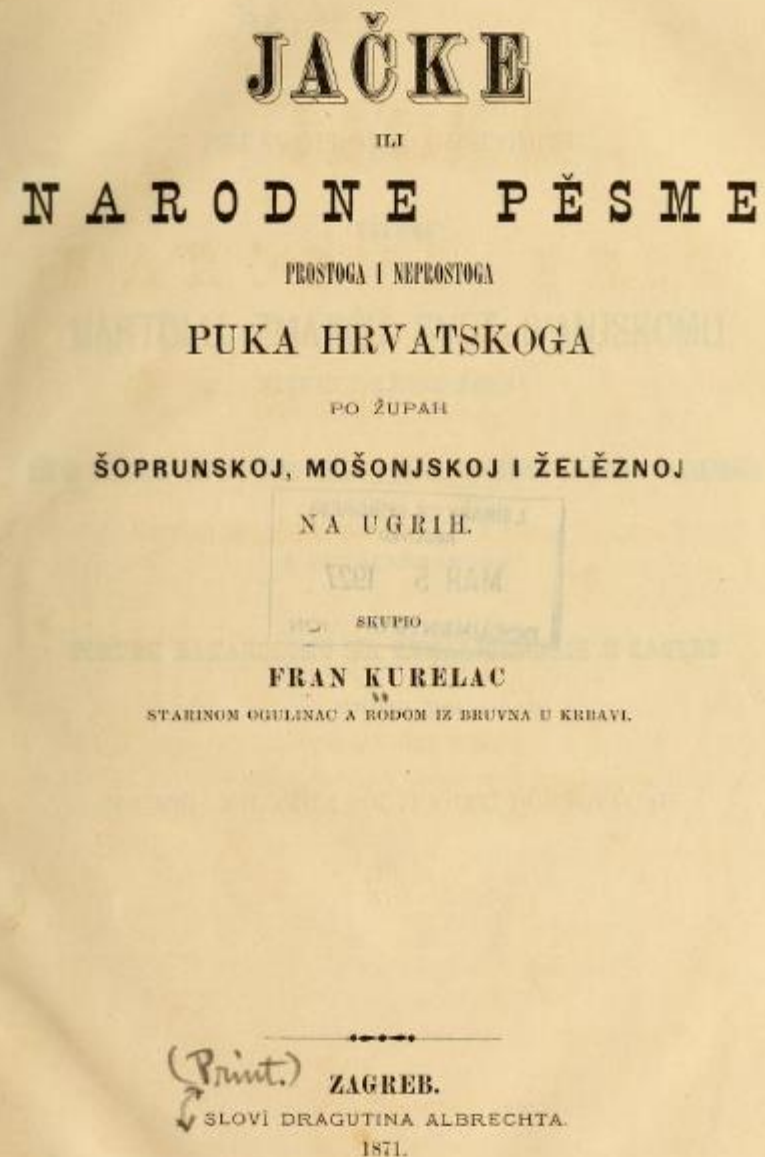
- Sa skupljanjem narodnih pjesam je Kuhač počeo jur u Donjem Miholjcu i Pešti, da bi intenzivno nastavio 1859. i krajem 1860-ih, kada je proputovao Madjarsku, užu Hrvatsku, Hrvatsko primorje, Istru, Dalmaciju s otoki, Crnu Goru, BiH, Srbiju, Makedoniju i Bugarsku.
- Med ljeti 1878. i 1881. je objavio i 4 knjige s ukupno okolo 1600 narodnih napjevov svojega kapitalnoga djela „Južno-slovjenske narodne popievke“. U okviru ovih knjig je bilo publicirano i čuda hrvatskih narodnih jačak.
- Redovito je pohađao i zapadougarske/gradišćanske Hrvate.
- F.Ks.Kuhač je kao početnik hrvatske etnomuzikologije i glazbene historiografije jedan od najistaknutijih hrvatskih znanstvenikov druge polovice 19. stoljeća.

F.Ks.Kuhač: „Južno-slovjenske narodne popievke, I.Knjiga, Zagreb, 1878.

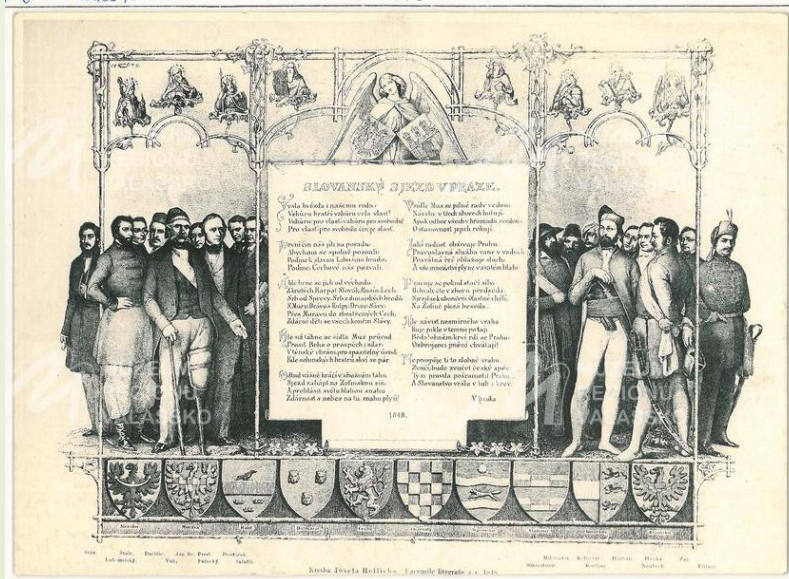
- **Fran KURELAC**
(*1811.-+1874.)
- autor jednoga od najboljih
djela hrvatske putopisne
književnosti

Fran KURELAC (*1811.-†1874.)

- **osobne pretpostavke i razdoblje**

- materinski jezik
- osobni kontakti
- znanja iz književnosti
- Ilirski pokret i hrvatsko-ugarski odnosi

Slavenski kongres, Praga, 2.6.1848 - 12.6.1848.

- Materinski jezik F.Kurelca je bio ikavsko-ekavski dijalekt čakavskoga narječja, sličan gradišćansko hrvatskomu jeziku.

- Osobni kontakti:

- Ljudevit Gaj (*Krapina, 1809. - †Zagreb, 1872.)
- Ivan KUKULJEVIĆ SAKSINSKI (*Varaždin, 1816. - †Puhakovec, 1889.)
- Ján Kollár (*Mošovce, 1793. -†Beč, 1895)
- František Palacký (*Hodslavice, 1798. -†Praga, 1876)
- Pavel Jozef Šafárik (*Kobeliarovo, 1795. -†Praga, 1861.)
- Janko Drašković (*Zagreb, 1770. -†Radgona, 1856.)

- Znanja iz književnosti:

- J. Csaplovics: „Croaten und Wenden in Ungern“, Pressburg, 1829.
- S.Vraz: „Narodne pjesni illirske, koje se pjevaju po Štajerskoj, Kranjskoj i zapadnoj strani Ugarske“, Zagreb, 1839.
- P. J. Šafárik: „Slovanský národopis (Slavenska etnografija)“, Praga, 1842.
- I.Kukuljević Saksinski: „Pěsme I.Kukuljevića Saksinskoga s dodatkom narodnih pjesama puka hrvatskoga“, Zagreb, 1847.
- Časopis „Gazeta Polska“ – članke A.F.Kucharskoga, Varšava, 1825.-1835.
- časopis „KOLO“, članke S.Vraza, Zagreb, 1843.
- Časopis „KWĚTY“ - članke M.Fialku, Praga, 1842.
- A.W.Šembery: „O Slowanech w Dolních Rakousích, časopis Česke muzeum, Praga, 1845.
- F.Sušil: „Moravske národní písne“, Brno, 1859.

Fran KURELAC

(*1811.-†1874.)

- regija istraživanja
  - Mošonska župa
  - Šopronska župa
  - Željezna župa
- F.Kurelac je pohodio i zabilježio **jačke iz 57 hrvatski sel**
- F.Kurelac je publicirao **u jačkaru 700 jačak**
- Najveći boj jačak je pobrao u Petrovom Selu, i to 47 jačak
- Putovanje je zahršio u selu Dubrava sjeverno od Požona u Požonskoj župi.

Fran KURELAC (*1811.-+1874.)

- Sadržaj knjige F.Kurelac :Jačke
  - Uvod
  - Iz mojega putovanja po Urgskih Hrvatih

- Iz mojega putovanja po Urgskih Hrvatih
  - Sustet i za objed sa M.Fiakom u Bečkom Novom Mjestu
  - Susred s prijateljom I.Kukuljevićem u Beču
  - Spominje pokojnoga J.Csaplovicsa i lipotu Vorištanskih divojak, sponjine isto dolince i gorince.
  - Spominje kako je I.I.Srežnjevski pohodio na putu iz Beča (?Šopronske?) Hrvate i napisao za nje: "ta višji su, lěpši su, bogatiji su nego Němci i Magjari".
  - Spominje A.F.Kucharskoga, ki je prije njega pred 14 ljeti spavao u istom stanu u Vulkaprodrštofu.
  - Spominje pokojnoga Bečkoga biskupa Kolonića, ki je u Trnavi dao štampati „Nauke Hristjanske“ na ćurulici.
  - Govori za čakavce, na Rakuškoj ili Austrijskoj strani naseljenih i pogovoru su danas propali.
  - Spominje i Nikolu Jurišića, ki je Kiseg branio u 1532. ljetu.

Fran KURELAC (*1811.-+1874.)

■ Sadržaj knjige F.Kurelac :Jačke

- I. Pěsme ljubavne
- II. Sgodnice ljubavne
- III. Pohodi ljubavni

I. Pěsme ljubavne:

- Br.15 (Drago srce rožica 4.kit)
- Br. 19 (Lipo je cvijeće tulipan)
- Br. 56 (Tri jeta sam te ljubila 2.kit)
- Br. 63 i Br. 150 i Br. 232 i Br. 261 (Oj Jelena)

II. Sgodnice ljubavne

- Br. 225 (V jutro rano se ja stanem)
- Br. 263 (Hranila je mati)

III. Pohodi ljubavni

- Br. 269 (Jur tri noći nisam spala)
- Br. 270 i Br. 271 i Br. 272 (K večeru ću v selo pojt)
- Br. 276 (Šurlali su si junaki)

42

451. Kada zaspu otac i mati.
Iz Kolnofa u šopronjskoj županiji.

Lento ♩ = 56.

Sur - la - li su si ju - na - ki, sur - la - li su si ju - na - ki
pod mi - le ro - že o - blo - kih.

Surlali su si junaki
Pod mile rože oblokih:
Čuješ li, mila, ali spiš,
Ali se neg tako činiš?
„Čujem te, mili, ja ne spim,
Ali vrat' otvorit ne smim;
Počeka' malo pod vrati,
Dokle zaspu otac, mati.“
Otac, mati su zaspali,
Za našu ljubav ništ znali;

Samo misec međ zvezdami,
On je virostoval s nami.
Stani, mili klinčac, stani,
Jur se na okolo dani.
Stal je mili na sred dvora
Da pogleda, je li zora.
Poglej, mila, po zvezdicah,
Još danas polnoćica;
Vindar ali z Bogom velim,
I lahku noć, srdce, želim.

„Jačkar“ od M. Nakovića štamp. god. 1876. u
Ugarsk. Starograda.)

I n a č i c a.
Iz Geristofa u šopronjskoj županiji.

Surlali su si junaci,
Pod lipe mile obloct.
„Čuješ li, mila, ali spiš?
Ali se ti to neg činiš?“
„Čujem te, mili, ja ne spim,

Ali ti odprti vrat ne smim
Počeka' mrvu pred vratt,
Mat i otac 'te zaspali.“
Mat i otac mi zaspali,
A mi dva smo se dragali.

(Fr. Kurelac „Jačke“ br. 276 štamp. god. 1871.
u Zagrebu.)

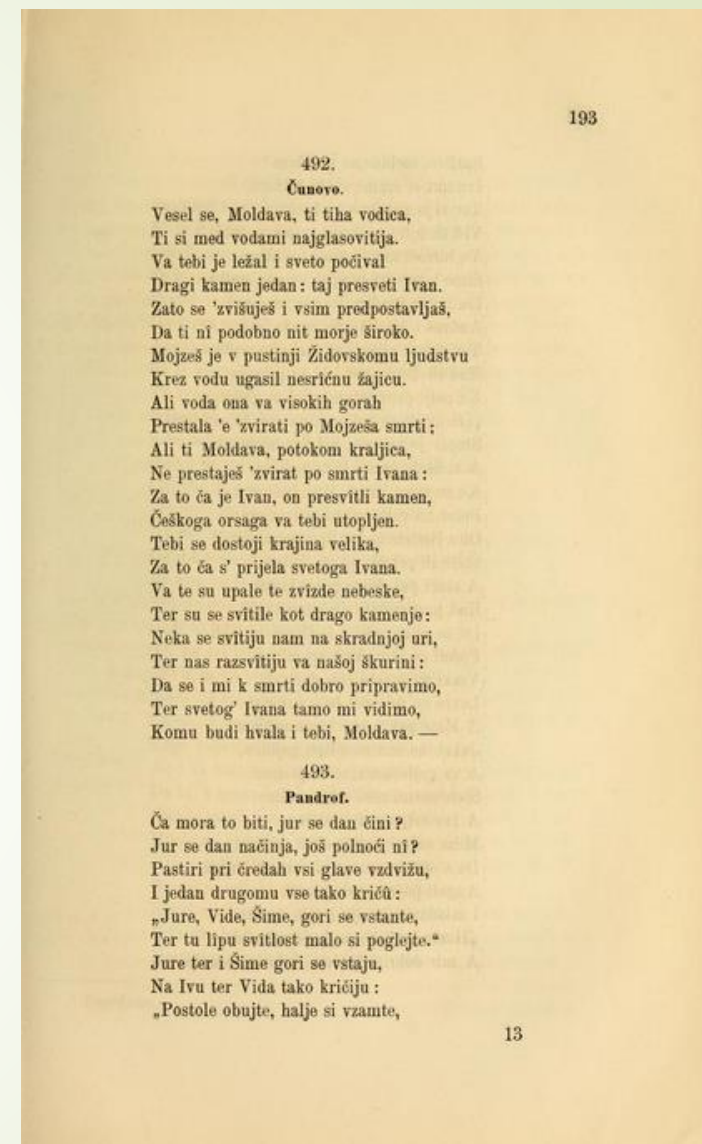
F.Ks.Kuhač: "Južno-slovjenske narodne
popievke, II.Knjiga, Zagreb, 1879.

Fran KURELAC (*1811.-+1874.)

■ Sadržaj knjige F.Kurelac :Jačke

- IV. Tuge ljubavne, sirotinske, novačke, nevoljničke itd.
- V. Razstanci na vojsku, od mile, pri udaji, pri smrti
- VI. Priče světovne
- VII. Priče crkovne

- IV. Tuge ljubavne, sirotinske, novačke, nevoljničke itd.:
  - Br.320 (Vince, vince črljeno)
  - Br. 332 (Išao sam se šetat)
  - Br. 353 i Br.360 i Br.361 (Snoć sam kasma stala)
  - Br. 391 (Lipi su klinčaci)
- V. Razstanci na vojsku, od mile, pri udaji, pri smrti
  - Br. 417 (Dobar večer Bog daj)
  - Br. 423 i Br.429 (Jedinoga sina)
  - Br. 426 (Godina j' curila)
- VI. Priče světovne
  - Br. 439 (Ako ti je Marko žao)
- VII. Priče crkovne
  - Br. 485 (Lipa j' hiža zidana)
  - **Br. 493 (Ča mora to biti – pastirska)**
  - Br. 495 (Sveti Ivan piše)

F.Kurelac: "Jačke ili narodne pësme prostoga i neprostoga puka hrvatskoga po župah Šopronskej, Mošonskej i Želëznoj na Ugrih", Zagreb, 1871.

Fran KURELAC (*1811.-†1874.)

■ Sadržaj knjige F.Kurelac :Jačke

VIII. Priče o ratovi,
gradovi, junacih
itd.

IX. Opisivanje živine i
života kojičijega
itd.

X. Pěsme šaljive,
domišljate,
uštipljive

XI. Pěsme za směh

VIII. Priče o ratovi, gradovi, junacih itd.

- Br. 501 (Kad je Turak pod Bečom ležal)
- Br. 502 (Jačka za Nadaždija)

IX. Opisivanje živine i života kojičijega itd.

- Br. 507 (Jačka od zeca)
- **Br. 510 (Protuliće drago vrime jur nam dohaja)**

X. Pěsme šaljive, domišljate, uštipljive

- Br. 538 (Oj Marica, klinčac gusti – *nota- K večeru ću selo pojtī*)
- Br.551 (Lipa moja čista sreda)
- Br.554 (Ah joj meni, žena moja glava me boli)
- Br.558 (Jačka od sel)
- Br.568 (Jačka od vsakoračkih divojak)
- Br. 586 (Jačka za Hrvatske školnike)

XI. Pěsme za směh

- Br. 604 (Ja sam junak jako tužan)
- Br. 607 (Imama je žena muža maljahnoga kot i puža)

1. Protuletno drago vreme pak nam dohodi, A turobne zime breme od nas odhodi, Dan je dugli, krajše noči, A sunašce prez pomoči Više izhodi.	8. Divji golub lipo guče, na gnezdu sedi, A gerlica mlo guče goluba gledī, Vse vre ptice gnezda grade Da odhrane svoje mlade Vreme im godi.
2. Stanem vu jutro gledeči bu li skoro dan Mesec zorjum odhodeči sunce ide van, Misel moja mi ne prudi, Zahman se po svitu trudi, Ne joj onde stan.	9. Orel klikče po puščine, visoko leti, Sokol sedi na pečine ter bistro gledī, Zigrava se jastreba v zraku Sova leče vse po mraku, gde hranu vpeti.
3. Merzli sneg je jur na gorah zdavnja preminul, A debeli led na vodah, i mraz poginul, Topli jug nas pušč greje, i žarko sunce lepo seje Sever odrinul.	10. Kos vu jutro pofučkava, žune igraju Druga svoga drozd zazava, srake se smeju Šojke, vrapci, plepelice Branjug, terčke, jerebice Vse se raduju.
4. Zelene se vse lozice, trava v travnikih, Videti je fiolice po vseh cvetnjakeh, Sad i cvetu po goricah, Zdenci teku po dolicah, Takaj jarkeh.	11. Jelen u gore poskakuje k zdenčine beži, Serna listje ogrizuje malo gde leži, Zajci skaču na pšenicu Negda j' videt i lisicu, Pak v jamu beži.
5. I đundena na travicu rosa opala Videti je vsaku pticu iščuči hlada A neg misel moja tuži Ar joj vreme jalno služi Vsigdar i sada.	12. Videči to, Bože, k tebe srcem zdihamam, Ar veliku tvoju u sebe milost spoznavam, Zato tebe prez pokoja, Ja i grešna duša moja Ovde zazavam.
6. Vesele se vse ptičice, drobno dumbore, Kukovaču, garličice čuti je v gore, Škerlec k nebu lečuč poje Hvali Boga v pesme svoje Od rane zorje.	13. Ti si moje protuletje, moja lehkota, Ti si moje rano cvetje, moja lepota Tebe dičim, tebe hvalim V tvojoj službe se ne jalim, Moja dobrotā.
7. Kragulj leti hitrem skokom, gringlec z drobni Lastovica pred oblokom rano čverguli, V jutro, večer, vu dne, v noči, Igra slavič ze vse moči Drage veseli.	14. Sad od ptičic me spevanje več ne veseli, Nit se zverjem deržat na nje serce mi želi Samo JEZUS drago ime Vsako čini slatko brime Duša ma veli.
Finis fecit Comes Fe(rencz) Delli(šimunovič)	

J.Bratiulić: "Pjesmarica Ane Katarine
Zrinske(*1625-† 1673)", Zagreb, 2014.

Fran KURELAC
(*1811.-†1874.)

- Sadržaj knjige
F.Kurelac :Jačke

- ## XII. Pěsme o svetinji i dobroti

- ### XIII. Pësme starobne i starotajne

- XIV. Kojičega: vino, vojniki itd.

- ## XV. Pěsni Hrastjanske (kod Karlovca)

- ## XVI. Imena sel i broji jačak

- ## XII. Pěsme o svetinji i dobroti

- ### XIII. Pěsme starobne i starotajne

- Br. 649 (Tri ribari ribe lovu)

- ➡ Br.654 (Zelena lipa i gorila)

- #### XIV. Kojičega: vino, vojniki itd.

- ➡ Br. 675 (Aj vinko, vinko črljeno)

- Br.680 (Sunce mi zahaja)

- ## XV. Pěsni Hrastjanske (kod Karlovca)

- Br. 1 (Tancaj tancej črni kos)

- Br. 5 (Oj jesenske duge noći)

800

b) Ztracená mladost.

Z Preravy.

Ej kad sam ja biv mlad, sa-komu sam biv drág. Lipi moji

mládi dni, ja vas jiskam a vas nji.

Ej kad sam ja biv mlad,
Sakomu sam biv drag.

Lipi moji mládi dni,
Ja vas jiskam a vas nji.

Z Frjéštora.

Po-vi ti mi draga mi-la, bi-li te mi majka da-la?

Ča bi mi te aj ne-dá-la, kad sam s tobum v noci sta-la.

Povi ti mi draga mila, bili te mi majka dala?

Ča bi mi te aj nedála, kad sam s tobum v noci stala.

S tobum sam ja v noci stala, i veru sam tebi dala

Zlát prstenak na ručicu, z rozmarina kitičicu.

d) Koleda.

Z Gutfjelda.

Ta zvez-da ta je i-ziš-la i-ziš-la z o-ne stra-

ně čr-ne gore z o-ne stra-ne čr-ne go-re.

Ta zvezda ta je izišla V zvezdi stoji dite mlado, Na križu je napisano,
Z one strane črne gore. V rukah drži ta zlati Da je to ditě pravi Bog.

Ona nam sviti široko,

križ.

Široko ino visoko,

F.Sušil: "Moravské národní písně", Brno, 1859.

Fran KURELAC

(*1811.-+1874.)

- Sadržaj knjige
F.Kurelac :Jačke

Jačka iz Trajštofa:

Pozdrav iz varoša Praga

381.

Trajštof.

Sad tebe posdravljam, moja mila draga,
Uz ovu priliku iz varoša Praga;
Ter ti lipo pišem s mojû desnû rukû,
Da se ti spomeneš na veliku tugu,
Kû sam s tobum imal pri mojem odhodu,
Kad sam morao proći v tuju zemlju gorku;
Kada si mi htela v Šaproni ostati,
Kumaj si se mogla mene nagledati.
A sad si me tako naglo odurila,
I meni junaku s rijeju poručila:
Da b' se mogla jednoč kadi s manum s' stati,
Da mi ne b' hotila pomoz bog zazvati.
Čujem, da se već krat po ulicah šećeš,
Ter se na diaki ni ogledat ne ćeš.
S tim meni načinjaš, veruj, tugu veću,
Ar mi vsi diaki pišuć v oči meću:
Da s' prvo za nami ljubavju gorila,
A sad si jur mene s njimi odurila.
Ti si meni rasla na mojem srdaćci
Kako i tulipan va lipom vrtlaci:
Ali sada vidim, da je jur vse zahman,
Da te moram 'zkinut iz môga srdeca van.
Volil bi bil sto krat, da te ne bi bil znal,
Neg će sam se s tobum tako jako spoznal.

Ali će ti bit žal, će si govorila,
Ar si moju ljubav v srdci umorila.
Tužit ćeš se tužit jako neveselo,
Kad ja domom dojdem v Trajištofsko selo.
Ne ćeš me žalovat v voščanskoj prateži,
Nego ćeš oplakat vse kute po veži,
Kada me zagledaš lipoga viteza,
Va srebri i zlati spravnoga klinčaca.
Onda ćeš ti reći:ča sam učinila,
Da sam moje srdce ja s njim razdružila?
Ali će bit zahman vse tvoje javkanje
Ino obrh glave s rukami lamanje.
Moja svitla sablja, kû nosim uza se,
Ne će moć rijeći dat nit poglednut va te.
Ada ostan s bogom, sad od mene prosta,
Ja sam si jur zibrat kod Moldave mosta:
Drugu vernu ljubav s črnimi očima,
Tanka 'e i visoka, s njum poštenje imam.

F.Kurelac: "Jačke ili narodne pësme prostoga i neprostoga puka hrvatskoga po župah Šopronskoj, Mošonskoj i Želěznoj na Ugrih", Zagreb, 1871.

***Hvala na
Vašoj pažnji***

Fran KURELAC

Spomen ploča u selu Oštarije (HR) 9.11.2024